

รัฐศาสตร์กับจิตวิทยาการบริหารเชิงบูรณาการ
**Political Science And Integrated Management
Psychology (CEO)**

พัฒน์พงษ์ ปัญญาสัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Phattanapong Panyasan

Udon Thani Rajabhat University

E-mail : Phattanapong2528panyasan@gmail.com

*****

บทคัดย่อ

รัฐศาสตร์กับจิตวิทยาการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนกล่าวคือประชาชนจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรก็จะมีผลกระทบต่อการเมืองทั้งสิ้นและความมั่นคงหรือความเจริญทางการเมืองย่อมขึ้นอยู่กับคนที่จะได้รับคามสนับสนุนจากประชาชนนอกจากนั้นการที่จะทำให้ประชาชนรวมกลุ่มกันในลักษณะที่เป็นประโยชน์จำต้องอาศัยการศึกษาว่ามนุษย์นั้นมีแนวพฤติกรรม เมื่อปรับเข้ากับจิตวิทยาช่วยให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปโดยสะดวกและราบรื่นตามหลักจิตวิทยามีสิ่งสำคัญอยู่ 3 ประการ ในเรื่องการปรับปรุงตัวเองให้เหมาะกับสังคม 1. ความรู้ในเรื่องมรรยาทและเรื่องจารีตประเพณี 2. ความรู้สำหรับทำตัวให้สนใจผู้อื่น 3. นิสัยที่จะคอยตรวจพิจารณา และตีความพฤติกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้อื่น เพื่อให้ทราบว่าเขามีท่าทีความรู้สึก และอารมณ์

คำสำคัญ: รัฐศาสตร์; จิตวิทยาการบริหาร; เชิงบูรณาการ

Abstracts

Political science and governing psychology are related to the people, that is, how people behave, how they affect politics, stability and political progress depends on the support of the people. In addition, to allow people to group together in a useful manner requires a study that humans have a behavioral style. When adapted to psychology, it helps to make the life in society as convenient and smooth as psychology. There are 3 important things about self-improvement for society. 1. Knowledge of ethics and customs 2. Knowledge for being interested in others 3. Habits to be considered And

interpreting the small behaviors of others in order to know that they have attitude, feelings and emotions

Keywords: Political Science; Managerial Psychology; Integrative

บทนำ

รัฐศาสตร์กับจิตวิทยาเชิงบูรณาการในองค์กร รัฐศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ศึกษามาเป็นระยะเวลาช้านานในเชิงของปรัชญา ตั้งแต่สมัยกรีกโบราณในทวีปยุโรป โดยศึกษาแนวความคิดของนักปรัชญา เช่น เพลโต อริสโตเติล ล็อค เจฟเฟอร์สัน มาร์กซ์ เลนิน ต่อมาศาสตร์นี้พัฒนาไปสู่สังคมศาสตร์ โดยการพัฒนาทฤษฎีข้อสมมติฐานทางพฤติกรรมการเมือง ได้มีการศึกษาวิจัยพฤติกรรมองค์การในเชิงสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่อาจไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับมนุษย์และสังคม แต่เป็นองค์ความรู้ที่ผู้ศึกษาสนใจและอยากรู้ การศึกษาวิจัยในลักษณะนี้เกิดขึ้นทั้งในยุโรป และแผ่ขยายเข้าไปในทวีปอเมริกา ในสหรัฐอเมริกา วิชารัฐศาสตร์สามารถเป็นศาสตร์ที่สอนในมหาวิทยาลัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ตอนปลายซึ่งเป็นผลจากงานของ วูดโรว์ วิลสัน (Woodrow Wilson) เรื่อง Congressional Government และการสอนยังคงเป็นลักษณะศึกษาทฤษฎีทางการเมืองในแนวปรัชญา วอลเลอร์ ลิปป์แมนน์ (Waller Lippmann) เสนอแนวคิดว่า ความคิดหรือทฤษฎีทางการเมืองอาจมีความผิดพลาดสูง เพราะการเขียนทฤษฎีนั้นปราศจากข้ออ้างอิงพฤติกรรมมนุษย์ในเชิงประจักษ์ ฉะนั้น นักรัฐศาสตร์รุ่นใหม่ในสหรัฐอเมริกาจึงหันมาสนใจศึกษารัฐศาสตร์แนวพฤติกรรมนิยมมากขึ้น ซึ่งแนวพฤติกรรมนิยมนี้ส่วนหนึ่งคือ ทฤษฎีทางจิตวิทยานั่นเอง นักรัฐศาสตร์ให้ความสนใจศึกษาในเชิงการกระทำที่สอดคล้องกับทฤษฎี เช่น จะพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยในเยาวชนได้อย่างไร พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนทั่วไปเกิดขึ้นเพราะอะไร ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองเริ่มเกิดขึ้นแต่เฉพาะเมื่อนักรัฐศาสตร์สนใจศึกษาว่าคนเลือกตั้งด้วยเหตุผลอะไร หรือศึกษาในลักษณะที่พัฒนาระบบการเมืองตามทฤษฎี โดยศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการเมืองเท่านั้นไม่ได้มีการศึกษาพัฒนาระบบการเมืองที่สอดคล้องกับการเป็นอยู่อันดีของประชาชนที่อยู่ใต้การปกครองนั้นในการศึกษาวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ศึกษาสาเหตุการเกิดภัยธรรมชาติต่าง ๆ เพื่อป้องกัน และแก้ไขภัยจากธรรมชาติ เป็นการศึกษาวิธีเตือนภัยและการป้องกันตนเองจากคลื่นสึนามิ (TSUNAMI) หรือแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด แต่ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา นักรัฐศาสตร์ยังมีได้ศึกษารูปแบบการปกครองที่จะทำให้เด็กและเยาวชนมีความเป็นอยู่อันดี

หรือศึกษาความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน มิได้ศึกษาวิธีการป้องกันความขัดแย้งรุนแรงที่อาจนำมาซึ่งความหายนะของประชาชนและประเทศชาติทั้ง ๆ ที่มีประวัติศาสตร์การเมืองเป็นวัฏจักรที่สอนเราอยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า

ฮัน เจ เอลเซนก์ (Han J. Eysenck) แสดงความเห็นว่าเป็นความสงบสุขของประเทศชาติและสังคมนั้นเกิดจากความสงบสุขในจิตใจของมนุษย์นั่นเอง ความรุนแรงขัดแย้ง จลาจล ก็เกิดจากความรุนแรง ขัดแย้งและก้าวร้าวในใจของคนนั่นเอง (สยาม ดำปรีดา, 2551 : 27-32)

ความสัมพันธ์ระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับจิตวิทยา

วิชารัฐศาสตร์กับจิตวิทยาการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนกล่าวคือประชาชนจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรก็จะมีผลกระทบต่อการเมืองทั้งสิ้นและความมั่นคงหรือความเจริญทางการเมืองย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งที่ประชาชนจะได้รับตอบสนองจากประชาชน นอกจากนั้นการที่จะทำให้ประชาชนรวมกลุ่มกันในลักษณะที่เป็นประโยชน์จำต้องอาศัยการศึกษาว่ามนุษย์นั้นมีแนวพฤติกรรมอย่างไรและพฤติกรรมมีลักษณะอย่างไรซึ่งการที่จะทราบถึงปัจจัยเหล่านี้ต้องอาศัยวิชาจิตวิทยาเพราะเป็นวิชาที่ศึกษาถึงอารมณ์และจิตใจรวมทั้งข้อมูลเชิงใจให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตลอดจนมูลเหตุที่กระตุ้นให้บุคคลลงเดินไม่ประพฤติผิดอย่างใดอย่างหนึ่งเพราะฉะนั้นวิชาจิตวิทยาจึงเป็นประโยชน์ในการที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องอันจะเป็นแนวทางที่จะช่วยกำหนดนโยบายการเมืองที่เหมาะสม (อานนท์ อาภาภิรม, 2545 : 11)

หลักพัฒนาการของมนุษย์และผู้เรียน

ตามหลักสัจธรรมเราได้ยอมรับกันแล้วว่าทุกสิ่งเป็นอนัตตาความแน่นอนคือสิ่งที่ไม่แน่นอนสรรพสิ่งมีเกิดมีดับตั้งนั้นชีวิตมนุษย์ย่อมมีเกิดแก่เจ็บและตายด้วยกันทุกคนในช่วงจังหวะชีวิตตั้งแต่เกิดมาจนถึงแก่หรือวัยชราจะมีพัฒนาการเป็นไปตามขั้นตอนซึ่งมีหลักการสำคัญของการพัฒนา การของมนุษย์และผู้เรียนดังนี้

1. พัฒนาการจะเป็นไปในลักษณะต่อเนื่องกัน (Continuity) หลังจากมีการปฏิสนธิแล้วจะโดยธรรมชาติหรือจากหลุดแก้วก็ตามจะเกิดเป็นตัวอ่อนขึ้น แล้วพัฒนาเป็นทารกเป็นเด็กเป็นวัยรุ่นและเป็นผู้ใหญ่ในลักษณะที่ต่อเนื่องกัน

2. พัฒนาการจะพัฒนาไปตามขั้นตอนตามลำดับ (Sequence) พัฒนาการของมนุษย์จะเป็นไปตาม ขั้นตอน เช่นทารกจะเอียงตัวพลิกหงาย พลิกคว่ำ คลานนั่ง ตั้งไข่ยืนและเดิน ตามลำดับ

3. พัฒนาการจะพัฒนาตามทิศทางโดยเฉพาะ (Development) ซึ่งเป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่อไปนี้

3.1 กฎเกณฑ์ จากส่วนบนลงสู่ส่วนล่าง (The Cephalocaudal Law) มนุษย์จะพัฒนาที่ศีรษะลำตัวและปลายเท้าตามลำดับ

3.2 กฎเกณฑ์จากส่วนกลางสู่ภายนอก (The Proximodistal Law) มนุษย์จะพัฒนาจากส่วนนอกสู่ส่วนแขนและมือตามลำดับ เช่นทารกจะใช้แขนได้ก่อนใช้นิ้วมือเป็นต้น

4. อัตราของการพัฒนาของแต่ละคนจะแตกต่างกัน (Difference Ratio) เด็กวัยรุ่น บางคนเป็นหนุ่มสาวเร็ว แต่บางคนเป็นหนุ่มสาวช้า

5. อัตรา ของการพัฒนาของแต่ละวัยจะแตกต่างกัน (Difference Age)

วัยก่อนคลอด อัตราของการพัฒนา จะสูงที่สุด 1-9 เดือน เฉลี่ยน้ำหนักจาก 1 กรัม เป็น 2800 กรัม และความสูง จาก 1 cm เป็น 50 cm อัตราการพัฒนา ของวัยทารก อยู่ในอัตราสูง ต่อจากนั้นจะลดลง และอัตราของการพัฒนา จะสูงขึ้นอีก ในวัยรุ่น แต่จะค่อยๆ ช้าลงในวัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ตามลำดับ

ทฤษฎี พัฒนาการ

นักจิตวิทยา ได้ศึกษาลักษณะพฤติกรรม การพัฒนาของมนุษย์ไว้ในทิศทางที่แตกต่างกัน (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2532 : 10-17) ดังนี้

สติปัญญาของเพียเจท์

เพียเจท์ ได้ยืนยันว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์จะเป็นไปตามขั้นตอนมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ตามลำดับ

1. ขั้นตอนการใช้ประสาทรับสัมผัส (Sensorimotor Stage) เป็นพัฒนาการทางสติปัญญา ขั้นตอนที่ทารกแรกเกิด 2 ขวบจะใช้ประสาทรับสัมผัสและตอบสนองต่อสิ่งเร้า และสิ่งแวดล้อมต่างๆได้อย่างเหมาะสมเช่นทารกจะลืมตาเมื่อมีแสงสว่างมากกระทบเป็นต้น

2. **ขั้นเตรียมการ (Preoperational Stage)** เป็นพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นที่ 2 ของวัยเด็ก 3 ถึง 7 ขวบ ซึ่งถือว่าตนเองเป็นใหญ่ หรือเป็นศูนย์กลางของสังคม (ego centric) จึงเอาแต่ใจตนเอง ขาดความมีเหตุผล ขาดความรู้สึก ผิดชอบ ชั่วดี กฎหมาย บ้านเมืองจึงไม่เอาผิด แก่เด็กอายุไม่เกิน 7 ขวบที่กระทำความผิดทางกฎหมาย ขั้นนี้เป็นขั้นเตรียมการ ทางสมองที่จะเริ่มมีเหตุผลต่อไป

3. **ขั้นตอนรู้รูปธรรม (The Concrete Operation Stage)** การพัฒนา ของเด็กวัย 8 ถึง 12 ปีสติปัญญาพัฒนาดีขึ้นสามารถใช้ความคิดในการเกิดสังเกตของวัตถุสิ่งของมิติต่างๆได้แก่ความกว้างยาวลึกและมิติเวลานี้พุ่มนี้มะรินนี้เข้าใจในการใช้เหตุผลและการเปรียบเทียบได้แก่มากกว่าน้อยกว่าใหญ่กว่าเล็กกว่าสั้นกว่ายาวกว่าและเท่ากันสามารถจัดรวมและจัดแยกประเภทของสิ่งของได้

4. **การเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม (Formal operation stage)** เป็นพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น 13 ถึง 16 ปีสติปัญญาของเด็กวัยรุ่นจะพัฒนาได้ดีประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์จึงสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมตลอดจนหลักตรรกศาสตร์ได้นอกจากนี้ยังเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและทดลองข้อสมมติฐานและข้อพิสูจน์ต่างๆได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางเพศของ ฟรอยด์ (Freud's psychisexual Theory)

ฟรอยด์ ได้สรุปถึงการพัฒนาทางเพศของบุคคลไว้ 5 ขั้นตอนคือ

1. **ความสุขอยู่ที่ปาก (Oral Stage)** เริ่มตั้งแต่ทารกแรกเกิดถึง 2 ขวบจะทำการสนองความต้องการเพื่อให้เกิดความพอใจและเป็นความสุขของตนโดยใช้ปากและการแต่งเสียงต่างๆกินลมดูอากาศดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าทารกจะมีความสุขกับการดูดความสุขเช่นนี้อาจติดตัวเด็กมาถึงวัยผู้ใหญ่ก็ได้

2. **ความสุขอยู่ที่การใช้ทวารหนัก** ความพอใจและความสุขของเด็กวัย 2-3 ขวบอยู่ที่การขับถ่ายและสามารถบังคับอวัยวะขับถ่ายมต้นได้

3. **ความสุขอยู่ที่การผูกพันกับบิดาหรือมารดา** ความพอใจและความสุขของเด็กวัย 4 ถึง 6 ขวบนี้จะมีความรู้สึกผูกพันกับบิดามารดา กล่าวคือเด็กชายจะรักใคร่ผูกพันกับมารดาและหวังมารดาเป็นพิเศษในทางตรงกันข้ามเด็กหญิงจะรักใคร่ผูกพันกับบิดาและหวังบิดาเป็นพิเศษ ซึ่งฟรอยด์เรียกพฤติกรรมนี้ว่า ปมโอดิปุส

4. ความสุขอยู่กับการเจ็บปวดความแข็งแรงเส้นทางเพศ ความพอใจและความสุขของเด็กวัย 6-12 ปีอยู่ที่การเก็บกอดความแข็งแรงเส้นทางเพศไว้ไปสนใจสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมีความอยากรู้อยากเห็นมีความเป็นเพื่อนต้องการเข้าสังคมใช้กลวิธีในการปรับตัว

5. ความสุขอยู่กับการได้สนใจในเพศตรงข้าม (Genital Stage) ความพอใจและความสุขของเด็กวัยรุ่น 13-18 ปีอยู่ที่ความสนใจในทางเพศตรงข้ามจึงอาจเรียกกันว่าวัยรุ่นหวนเด็กชายจะเริ่มหาแม่แต่หันมาสนใจและเรียนแบบพ่อเด็กหญิงจะเริ่มห่างพ่อแต่หันมาสนใจและเลียนแบบแม่พฤติกรรมดังกล่าวจะติดตัวเด็กวัยรุ่นจนถึงวัยรุ่นผู้ใหญ่พฤติกรรมที่ปรากฏชัดเจนก็คือผู้ใหญ่ที่เป็นหนุ่ม สาวจะผูกพันรักใคร่กับเพศตรงข้ามจนถึงขั้นแต่งงานเป็นสามีภรรยาและสร้างครอบครัวพร้อมให้กำเนิดบุตรจนครบวงจรของชีวิต

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson's psychosocial Theory)

พัฒนาการทางสังคมของบุคคลใน 8 ขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างความรู้สึกไว้วางใจช่วงอายุแรกเกิดถึง 1 ขวบถ้าเด็กได้รับอาหารน้ำความรักความเอาใจใส่และความใกล้ชิดจากมารดาหรือพี่เลี้ยงเป็นอย่างดีเด็กจะเกิดความรู้สึกไว้วางใจและความอบอุ่นมั่นคงในทางตรงข้ามถ้าทอดทิ้งและไม่ได้รับความรักจะเกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจใครในวัยนี้เด็กจะเกี่ยวข้องกับผู้ที่ใกล้ชิดได้แก่บิดามารดาและ พี่เลี้ยงเป็นหัวใจใหญ่

2. การสร้างความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองช่วงอายุ 1 ถึง 4 ขวบวัยนี้เด็กจะแสดงออกให้เห็นว่าตนเองมีความสามารถมีความเป็นตัวของตัวเองในทางตรงข้ามถ้าเด็กไม่ได้รับความสำเร็จหรือความพอใจเด็กจะเกิดความตายและความกลัวการแสดงออกในวัยเด็กนี้จะเกี่ยวข้องกับบิดามารดาหรือพี่เลี้ยงมาก

3. การสร้างความคิดริเริ่มช่วงอายุ 4-5 ขวบวัยนี้เด็กจะเรียนแบบสมาชิกในครอบครัวทดลองสิ่งใหม่ๆถ้าทดลองแล้วผิดพลาดเด็กจะเกิดความขยาดและหวาดกลัว ในวัยเด็กจะเกี่ยวข้องกับสมาชิกในครอบครัวและเด็กคนอื่นๆ

4. การสร้างความรู้สึกรับผิดชอบช่วงอายุ 6-12 ปีวัยนี้เด็กจะเริ่มเกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้นตามลำดับจะขยันเรียนขยันอ่านหนังสือประเภทต่างๆพูดคุยและอวดโชว์ความเด่นและความสามารถของตนเพื่อให้เพื่อนยอมรับถ้าเด็กทำไม่ได้เขาจะผิดหวังและมีความรู้สึกเป็นปมด้อย

5. การสร้างบุคลิกภาพของตนช่วงอายุ 13-18 ปีวัยนี้เด็กจะสร้างเอกลักษณ์หรือบุคลิกภาพของตนเองโดยเลียนแบบจากเพื่อนๆหรือผู้ใกล้ชิดถ้ายังสร้างเอกลักษณ์ของตนเองไม่ได้ จะเกิดความว่าวุ่นว่าเหวและหมดหวัง

6. การสร้างความเป็นผู้นำช่วงอายุ 19 ถึง 40 ปีเป็นวัยที่เปลี่ยนไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำต้องการติดต่อและสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ จนเป็นเพื่อนสนิทและเป็นเพื่อนคู่ใจยอมที่จะเป็นผู้นำในบางขณะและเป็นผู้ตามในบางขณะถ้าผิดหวังจะแยกตนเองออกจากสังคมหรืออยู่ตามลำพังในวัยนี้จะมีเพื่อนรักเพื่อนร่วมงานและเพื่อนสนิทเป็นจำนวนมาก

7. การสร้างความเป็นผู้ใหญ่ช่วงอายุ 41 ถึง 60 ปี เป็นวัยที่มีความรับผิดชอบในการเป็นบิดามารดาให้กำเนิดบุตรให้การอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาให้ความรักและความเข้าใจเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่สมาชิกใหม่ทุกคนถ้าพบกับความล้มเหลวในชีวิต เขาจะเป็นบิดามารดาที่ดีไม่ได้

8. การสร้างความมั่นคงของชีวิตตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่ต้องการความมั่นคงสมบูรณ์ในชีวิตจะภาคภูมิใจในความสำเร็จแห่งชีวิตและผลงานของตนถ้าผิดหวัง จะเกิดความรู้สึกล้มเหลวในชีวิต

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมไว้เป็น 6 ขั้นดังนี้

1. ท่านหลบลีกการถูกลงโทษ ขั้นนี้ เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุประมาณ 7 ปีซึ่งชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษ และจะเลือกกระทำ ในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตนเองมากกว่าเด็กระยะนี้ เข้าใจความดี ว่าหมายถึงสิ่งใด ที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ หรือถูกตำหนิ เช่น เด็กยอมทำการบ้าน เพราะ กลัวครูทำโทษ เป็นต้น

2. ขั้นการแสวงหารางวัลอายุ 7 ถึง 10 ปีขั้นนี้เด็กจะค่อยๆ เน้นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชยการสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กทำความดีได้มากกว่าการดูว่าหรือชู้ว่าจะลงโทษเช่นเด็กจะช่วยพ่อแม่ทำงานก็เพื่อได้รับคำชมเชยจริยธรรมของบุคคลในขั้นนี้จะเน้นในด้านการรับคำชมเชยและรางวัลมากกว่าในการถูกลงโทษ

3. ขั้นต่ำตามเพื่อนเด็กอายุ 10 ถึง 13 ปีช่วงนี้เด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมากต้องการให้กลุ่มยอมรับ จึงทำตามบุคคลที่ตนเห็นว่าดีงามคือเอาอย่างเด็กวัยนี้ส่วนมากจะทำตามในสิ่งที่ตนตัดสินว่าคนอื่นจะเห็นด้วยเพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนจริยธรรมของบุคคลในขั้นนี้เน้นหลักด้านการทำตามคนอื่นมากกว่าคำนึงถึงเรื่องการถูกลงโทษและรางวัล

4. ขั้นทำตามหน้าที่ เด็กอายุช่วง 13-16 ปีเด็กวัยนี้จะมีความรู้และประสบการณ์ว่าแต่ละกลุ่มจะมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือและเขาก็มีความเข้าใจในหน้าที่ของตนในกลุ่มมีศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควรเข้าใจบทบาทของผู้อื่นการกระทำที่ถูกต้องจะพิจารณาเพื่อคุณและส่วนรวมจริยธรรมครั้งนี้เน้นเรื่องการกระทำตามหน้าที่ในหมู่คณะทำตามขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมมากกว่าเรื่องการลงโทษรางวัลและการทำตามเพื่อน

5. ขั้นการทำตามสัญญาเด็กอายุ 16 ปีขึ้นไปขั้นนี้บุคคลจะพยายามกระทำเพื่อหลบหลีกหนีให้ถูกตราหน้าว่าเป็นคนขาดเหตุผลเป็นคนไม่แน่นอนกว่าการทำตามสัญญาของบุคคลในขั้นนี้หมายถึงการทำตามที่ดีลงหรือให้สัญญาไว้กับผู้อื่นไม่พยายามจะลิดรอนสิทธิของผู้อื่นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมีความเคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนเองด้วย

6. ขั้นหลักอุดมคติสากลครั้งนี้เกิดกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ บุคคลในขั้นนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจเช่นหลักสิทธิโอตปปะมีความละเอียดใจตนเองในการที่จะละชั่วและเกรงกลัวต่อบาปและเป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อสังคมอย่างแท้จริง

พัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและดำเนินไปตามขั้นตอนจะครั้งที่ 1 เรื่อยไปจนถึงขั้นที่ 6 จะข้ามขั้นมิได้ และพัฒนาการอาจจะชงอยู่ในครั้งใดครั้งหนึ่งก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาและเหตุการณ์ทางสังคมผู้ใหญ่ส่วนมากจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่ 4 เท่านั้น

เปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการ

อายุ (ปี) โดยประมาณ	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สติปัญญา ของเพียเจท์ (4 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง เพศของ ฟรอยด์ (5 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สังคมของ อิริคสัน (8 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบอร์ก (6 ชั้น)
1-2	การใช้ประสาท รับสัมผัส	ความสุขอยู่ที่ ปาก	ไว้วางใจและไม่ ไว้วางใจเป็นตัว ของตัวเอง ละอายและ สงสัยมีความคิด ริเริ่มและ ความรู้สึกผิด (guilt) ขยันและมีปม ด้อย	เชื่อฟังและ หลีกเลี่ยงการ ถูกลงโทษ
2-3	การใช้ประสาท รับสัมผัส	ความสุขอยู่ที่ การใช้ทวาร หนัก	ไว้วางใจและไม่ ไว้วางใจเป็นตัว ของตัวเอง ละอายและ สงสัยมีความคิด ริเริ่มและ ความรู้สึกผิด (guilt) ขยันและมีปม ด้อย	เชื่อฟังและ หลีกเลี่ยงการ ถูกลงโทษ
3-7	เตรียมการ	ความสุขอยู่ที่การ ผูกพันกับบิดา หรือมารดา	ไว้วางใจและไม่ ไว้วางใจเป็นตัว ของตัวเอง	เชื่อฟังและ หลีกเลี่ยงการ ถูกลงโทษ

อายุ (ปี) โดยประมาณ	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สติปัญญา ของเพียเจท์ (4 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง เพศของ ฟรอยด์ (5 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สังคมของ อิริคสัน (8 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบิร์ก (6 ชั้น)
			ละลายและ สงสัยมีความคิด ริเริ่มและ ความรู้สึกผิด (guilt) ขยับและมีปม ด้อย	
8-12	เรียนรู้รูปธรรม	ความสุขอยู่ที่ ความแฝงเร้น ทางเพศ	ไว้วางใจและไม่ ไว้วางใจเป็นตัว ของตัวเอง ละลายและ สงสัยมีความคิด ริเริ่มและ ความรู้สึกผิด (guilt) ขยับและมีปม ด้อย	แสวงหารางวัล กระทำตาม เพื่อน
13-18	เรียนรู้ นามธรรม	ความสุขอยู่ที่ ความได้สนใจ ทางเพศตรง ข้าม	รู้จักตนเองแต่ ไม่แน่ใจใน บทบาทของ ตนเอง สร้าง ความเป็นผู้นำ สร้างความเป็น ผู้ใหญ่ สร้าง	กระทำตาม หน้าที่ กระทำตาม สัญญา

อายุ (ปี) โดยประมาณ	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สติปัญญา ของเพียเจท์ (4 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง เพศของ ฟรอยด์ (5 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สังคมของ อิริคสัน (8 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบอร์ก (6 ชั้น)
			ความมั่นคง	
19-40	เรียนรู้ นามธรรม	ความสุขอยู่ที่ ความได้สนใจ ทางเพศตรง ข้าม	รู้จักตนเองแต่ ไม่แน่ใจใน บทบาทของ ตนเอง สร้าง ความเป็นผู้นำ สร้างความเป็น ผู้ใหญ่ สร้าง ความมั่นคง	ระทำตามหลัก อุดมคติสากล
41-60	เรียนรู้ นามธรรม	ความสุขอยู่ที่ ความได้สนใจ ทางเพศตรง ข้าม	รู้จักตนเองแต่ ไม่แน่ใจใน บทบาทของ ตนเอง สร้าง ความเป็นผู้นำ สร้างความเป็น ผู้ใหญ่ สร้าง ความมั่นคง	ระทำตามหลัก อุดมคติสากล
61 ขึ้นไป	เรียนรู้ นามธรรม	ความสุขอยู่ที่ ความได้สนใจ ทางเพศตรง ข้าม	รู้จักตนเองแต่ ไม่แน่ใจใน บทบาทของ ตนเอง สร้าง ความเป็นผู้นำ สร้างความเป็น	ระทำตามหลัก อุดมคติสากล

อายุ (ปี) โดยประมาณ	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สติปัญญา ของเพียเจท์ (4 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง เพศของ ฟรอยด์ (5 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง สังคมของ อิริคสัน (8 ชั้น)	ทฤษฎี พัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบอร์ก (6 ชั้น)
			ผู้ใหญ่ สร้าง ความมั่นคง	

แรงจูงใจ

แรงจูงใจย่อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้
อยากเห็นและการเกิดความสนใจเป็นพิเศษได้

ความหมายของแรงจูงใจ

การจูงใจหมายถึงการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการหรือตาม
จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เช่นคุณแม่ได้พูดกับลูกว่าคุณแม่จะให้รางวัลแก่ลูกทุกๆวิชาถ้าลูกสอบ
ได้ A จะได้เงินรางวัลวิชาละ 1,000 บาทแสดงว่าคุณพูดของคุณแม่เป็นการจูงใจให้ลูกตั้งใจ
เรียนมีความขยันหมั่นเพียรจนสอบได้อีกหลายวิชาตามความต้องการของคุณแม่เป็นต้น
การจูงใจใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งในบ้านในโรงเรียนและวงการธุรกิจเช่นการขายสินค้าพ่อค้า
ต้องการขายสินค้าให้ได้มากขึ้นจึงกระตุ้นการซื้อสินค้าโดยวิธีต่างๆเช่นการลดราคาสินค้าครึ่ง
วันครึ่งราคา การแถมของกำนันและการให้ส่งฉลากสินค้าไปชิงโชคเป็นต้นแรงที่มากกระตุ้น ให้
บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นเรียกว่าแรงจูงใจ

ประเภทของแรงจูงใจ แรงจูงใจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจภายใน

หมายถึงแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคลซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดง
พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้แรงจูงใจ
ภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอกเพราะว่าแรงจูงใจภายในเกิดจากความรู้สึก
ของบุคคลเมื่อบุคคลรู้สึกเช่นใดก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองความรู้สึกของตนเสมอส่วน
แรงจูงใจภายนอกนั้น โอนผ่านเกิดความรู้สึกเฉยๆ

2. แรงจูงใจภายนอก

หมายถึงแรงจูงใจที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล ซึ่งมีผล ต่อการกระตุ้นให้บุคคล แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจภายนอกที่สำคัญได้แก่

2.1 การแข่งขัน แบ่งเป็นการแข่งขันกับตัวเอง การแข่งขันระหว่างบุคคล และการแข่งขันในระหว่างกลุ่ม เมื่อมีการแข่งขัน ทำให้บุคคล มีความพยายาม ที่จะได้รับชัยชนะ การแข่งขันทำให้เกิดการกระตุ้นและการแสดงพฤติกรรม

2.2 การร่วมมือทำให้บุคคล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการสร้างทีมงาน และความสามัคคี ในกลุ่มขึ้น ได้

2.3 บุคลิกภาพของครู ทำให้บุคคลโดยเฉพาะนักเรียน อยากจะเรียนหรือไม่ หรืออยากเรียนก็ได้

2.4 วิธีการสอนของครู ทำให้นักเรียน อยากจะเรียนหรือไม่ อยากเรียนก็ได้

2.5 การใช้รางวัล เช่น ให้สิ่งของ คะแนน หรือกำลังใจ มีผลทำให้นักเรียน ตั้งใจเรียนดีขึ้น

2.6 การลงโทษ เช่น ตัดสิทธิ์ ตัดคะแนน ตำหนิ หรือตักเตือน มีผลทำให้นักเรียน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเสียใจ หรือหยุดยั้งพฤติกรรมได้

2.7 การใช้สื่อการสอน เช่น ใช้อุปกรณ์การสอน ชุดการสอน จัดทัศนศึกษาจัดฉาย ภาพยนตร์ และจัดกิจกรรม ให้บุคคล มีส่วนร่วม ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนดีขึ้น

2.8 การสอบเช่น ครูบอกนักเรียนว่า ท้ายชั่วโมงจะมีการสอบ ทำให้นักเรียน ตั้งใจเรียนดีขึ้น

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีการจูงใจ การจูงใจ มีความสำคัญ 6 ทฤษฎี

1. ทฤษฎีความสัมพันธ์ ระหว่างความต้องการ ความต้องการของตัวบุคคลจะเป็นแรงขับให้ บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในเครื่องล้อ ที่มีอยู่เช่นเมื่อบุคคล ต้องการอาหาร จะเกิดความหิว ก็จะดิ้นรน ให้ได้อาหารมา บำบัดความต้องการของตนเมื่อ บุคคลอื่นแล้วความต้องการก็หมดไปเพราะร่างกาย กลับคืนสู่สภาวะสมดุลแล้ว

2. ทฤษฎีเร้า

มีหลักการว่า สิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเช่นปฏิกิริยาเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนที่สำเร็จมอดกคืนรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ปฏิกิริยาเป็นต้น

3. ทฤษฎีการเร้าอารมณ์

มีหลักการว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามความต้องการได้ถ้ามีการเร้าอารมณ์เกิดขึ้นเช่นชายหนุ่มอยากเห็นรอยยิ้มของหญิงสาว จึงเร้าอารมณ์ด้วยการชมว่าวันนี้แต่งตัวเก๋ดีหรือชุดนี้สวยเป็นพิเศษ

4. ทฤษฎีแห่งการรู้

มีหลักการว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมได้ถ้าประสงค์จะรู้หรืออยากจะทำอะไร โดยการคาดคะเนเหตุการณ์ได้ล่วงหน้าเช่นนักเรียนมีปัญหายากู้เรื่องบางเรื่องก็ถามครูหรือเข้าห้องสมุดค้นหาจากหนังสือเป็นต้น

5. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

มีหลักการว่าการแสดงพฤติกรรมของบุคคลเป็นการตอบสนองความต้องการที่เก็บกดไว้ในจิตไร้สำนึก เช่น พี่แกล้งน้องเนื่องจากความโสดที่เคยมีต่อคุณแม่ในครั้งก่อนก่อนเป็นต้น

6. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

อับราฮัม มาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ตามลำดับขั้นความเป็น 5 ขั้นคือ

1. ความต้องการทางร่างกายเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้แก่ความต้องการในเรื่องของอากาศความต้องการอาหารน้ำเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัยยารักษาโรคและความต้องการทางเพศเป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต ได้แก่ความต้องการที่จะอยู่อย่างมั่นคงปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สินหรือความมั่นคงในการทำงาน และการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

3. ความต้องการทางสังคมได้แก่ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถและความสำคัญของบุคคล

5. ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นความต้องการในระดับสูงสุดซึ่งเป็นการต้องการที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อที่จะพัฒนาตัวเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ความต้องการด้านนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุดตามที่ตนเองคาดหวังเอาไว้

การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการจิตวิทยาของนักทฤษฎี เพียเจท์ พรอยด์ อิริคสัน โคลเบิร์ก

พัฒนาการของมนุษย์และผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงในลักษณะต่อเนื่องกันตามลำดับขั้นตอนมีทิศทางโดยเฉพาะจากบนลงล่างส่วนกลางสู่ภายนอกพัฒนาของแต่ละคนและแต่ละวัยจะแตกต่างการพัฒนากันในช่วงอยู่ในครรภ์มารดาจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วกว่าในช่วงอื่นในวัยเด็กหญิงต่อวัยรุ่นตอนต้นเด็กหญิงจะเจริญเร็วกว่าเด็กชายแต่จะทำการที่อายุประมาณ 15 ปีในวัยรุ่นตอนปลายเด็กชายจะเจริญซ้ากว่าเด็กหญิงจนถึงอายุ 18 ปีที่สติพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจท์ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ทฤษฎีการพัฒนาของพรอยด์ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ทฤษฎีการพัฒนาการทางสังคมของอิริคสันแบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน

สรุป

รัฐศาสตร์กับจิตวิทยาการปกครองมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนกล่าวคือประชาชนจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรก็จะมีผลกระทบต่อการเมืองทั้งสิ้นและความมั่นคงหรือความเจริญทางการเมืองย่อมขึ้นอยู่กับที่จะได้รับความสนับสนุนจากประชาชนนอกจากนั้นการที่จะให้ประชาชนรวมกลุ่มกันในลักษณะที่เป็นประโยชน์จำต้องอาศัยการศึกษาว่ามนุษย์นั้นมีแนวพฤติกรรม เมื่อปรับเข้ากับจิตวิทยาช่วยให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปโดยสะดวกและราบรื่นตามหลักจิตวิทยามีสิ่งสำคัญอยู่ 3 ประการ ในเรื่องการปรับปรุงตัวเองให้เหมาะกับสังคม (ก) ความรู้ในเรื่องมรยาทและเรื่องจารีตประเพณี (ข)

ความรู้สำหรับทำตัวให้สนใจผู้อื่น (ค) นิสัยที่จะคอยตรวจพิจารณา และตีความพฤติกรรมเล็กๆ น้อย ๆ ของผู้อื่น เพื่อให้ทราบว่าเขามีท่าทีความรู้สึก (ATTITUDE) และอารมณ์อย่างไร พัฒนาการของมนุษย์และผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงในลักษณะต่อเนื่องกันตามลำดับขั้นตอนมีทิศทางโดยเฉพาะจากบนลงล่างส่วนกลางสู่ภายนอกพัฒนาของแต่ละคนและแต่ละวัยจะแตกต่างกันพัฒนาการในช่วงอยู่ในครรภ์มารดาจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วกว่าในช่วงอื่นในวัยเด็กหญิงต่อวัยรุ่นตอนต้นเด็กหญิงจะเจริญเร็วกว่าเด็กชายแต่จะทำการที่อายุประมาณ 15 ปี ในวัยรุ่นตอนปลายเด็กชายจะเจริญซำกว่าเด็กหญิงจนถึงอายุ 18 ปี ที่สติพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจท์ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ทฤษฎีการพัฒนาของฟรอยด์ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ทฤษฎีการพัฒนาการทางสังคมของอิริคสันแบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน

เอกสารอ้างอิง

- สยาม คำปรีดา. (2551). *สังคมกับการปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยรายวัน.
- อานนท์ อากาศิรม. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิชารัฐศาสตร์กับจิตวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2531). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์